

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalæ, 1644

Sect. 5. Respondetur argumentis contrariæ ſententiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

non meruit ut vellet merita sua nobis prodesse. Posita vero illa applicatione vel constitutione, videtur Christus meruisse omnia gratia beneficia quae deinceps hominibus & Angelis collata fuerunt, ut probant argumenta superius proposita. Eo casu nimirum, quod nihil gratia cuiquam Deus impertuerit, nisi intuitu meritorum Christi, tum iis qui tempore Christum praecesserunt, tum aliis omnibus, simul aut post-existentibus. Neque propterea Christus non meruit omnes effectus nostrae praedestinationis. Nam dona illa gratia quae diximus eum non meruisse, non sunt effectus nostrae praedestinationis: sed ea tantum gratia beneficia quae praesupponunt intentionem nos saluandi, ac vi illius preparantur & exhibentur.

40.

Christus non meruit comparatione, ut dicitur, potius quam illi, aut huic potius quam illi. Primum generatim verum est. Secundum est falsum in plurimis. Quamuis enim Christus illis pro quibus orauit specialiter, aut quibus sua merita efficacius applicauit, obtinere ut per media congrua, & specialem fauorem, ad gloriam perducerentur, ut Apostolis, excepto Iuda, & plurimis aliis pro quibus orauit specialius, & exauditus est pro sua reuerentia, tamen non meruit ut Deus hanc seriem rerum & mediorum salutis patris, profuturam, eligeret potius quam aliam: neque ut tam multis darentur media incongrua; neque ut illi pauci eligerentur praeter alios, quatenus istorum electio connotat aliorum derelictionem, a quibus isti secernuntur, & specialius diliguntur. Neque antecedenti sua voluntate, & applicatione efficaci meritorum suorum, secreuit omnes electo, & reprobis. Sed potius haec omnia reicienda sunt ad occulta & inscrutabilia Dei iudicia: non ad merita Christi, quae indifferenter se habuerunt ad illa, vel ad eorum opposita. Neque etiam est gratia beneficium quod vocatio vel auxilia gratia sint incongrua: quod hic deseratur alio electo: quod haec series rerum praeter alia meliori & fauorabiliori eligatur: ut propter illam comparationem sit recurrendum ad Christi meritum: ac non potius ad inscrutabile Dei iudicium.

S E C T I O V.

Respondetur arguentis contrariae sententiae.

41.

Contra id quod diximus, meruisse nobis Christum primam vocationem, & auxilia quibus disponimur ad iustificationem, senserunt Capreol. Driedo, Ruard. & alij, quos citant & refutant Quar. tom. I. in 3. par. disput. 41. sect. 2. & Vasq. ibid. disput. 77.

cap. 1. & sequentibus: quorum prior affirmat non esse audiendum in scholis, posterior non posse dici sine errore contra fident, quod Authores illi asserunt, Christum meruisse quidem ut paruulis baptizatis, vel adultis dispositis per actus fidei, spei, & charitatis, conferatur gratia iustificationis: at non meruisse ut paruulis applicetur baptismus, neque ut adulti vocentur & disponantur per pios motus ad iustificationem. Fundamenta huius sententiae haec sunt. Primo quia D. Thom. 3. p. qu. 19. art. 4. ad 3. affirmat, sicut peccatum Adae non deriuatur ad alios nisi per carnalem generationem: ita meritum Christi non deriuari ad alios nisi per spiritalem generationem, quae fit in baptismo, per quam homines Christo incorporantur. Et in fine solutionis, si conferatur solutio cum argumento cui responderetur, tradit non credere sub Christi merito ut aliquis regeneretur. Secundo, Trident. sess. 6. cap. 3. significat merita Christi communicari iis dumtaxat qui renascuntur in Christo: & illam renascentiam esse rationem ut qui renascuntur, participent merita Christi: sicut generatio ex Adamo est causa ut qui ex illo nascuntur, contrahant peccatum originale & participent malo ipsius merito. Tertio, Paulus ad Roman. 3. affirmat nos iustificari gratis: & Ephes. 1. ait nos sorte vocari & eligi ad sanctitatem: quae falsa essent, si ipsa vocatio & dispositio ad iustificationem, esset ex Christi meritis, & ex iustitia respectu Christi. Quarto, Christus non meruit efficaciter ut omnes paruuli baptizarentur, neque ut omnes adulti disponerentur ad iustificationem: alioquin omnes paruuli baptizarentur, & omnes adulti disponerentur & sanctificarentur. Neque fuit ratio cur huic potius quam illi meruerit? cur v. g. duorum infantium moribundorum vnus baptizetur, alter non? cur duorum peccatorum vnus conuertatur, alter in peccatis mori finatur? Item si quis malitiose infantem baptizet suffocando in aqua, Christus non est causa talis applicationis, quae sacrilega est. Neque obest, inquiunt, quod in Scriptura & Tridentino dicatur vocari in Christo, & per Christum. Quia illae particulae non semper significant causam meritariam: ut probant ex alijs Scripturae locis, in quibus multa dicuntur fieri in Christo, vel in Domino, aut in Spiritu sancto, vel per Spiritum sanctum, quae eorum nomine & institutione & voluntate aguntur, ac secundum ordinem, quem in Ecclesia posterunt, atque etiam ea quae secundum Christum fiunt, secundum Deum, secundum Spiritum sanctum. Vt Roman. 8. In quo (Spiritu sancto) clamamus Abba Pater. Et cap. 16. v. 1. Commendo vobis Phœben sororem nostram, ut eam suscipiatis in Domino, id est, secundum Dominum. Et v. 4. salutem Priscam & Aquilam adiutores meos in Christo Iesu, id est, in negotio Christi.

42. Ad primum Respondeo D. Thomam aperte tradere sententiam nostram 3. p. q. 7. art. 9. ubi a gratiam Christo dariam fuisse, tanquam p. incipio cuidam vniuersali in genere habentium gratiam, cuius virtus se extendat ad omnes gratiarum operationes & effectus. Quod repetit art. 10. & 11. eiusdem questionis. Quare cum sibi non contradicat loco citato in obiectione, debet intelligi de applicatione efficaci in ordine ad sanctificationem. De qua etiam applicatione & communicatione loquitur Trident. ca. in 2. obiectione citato.

43. Quomodo dicatur gratia iustificari, & vocari sorte, ex parte nostri: quia nihil in nobis praecessit quod iustificationem mereretur, aut vocationem exigeret. Quare vtraque est gratia & fors ex parte nostri, quamuis sit meritum & iusticia ex parte Christi. Adde cum D. Thoma supra, plerumque pura Dei gratia esse quod hic potius quam alius vocetur efficaciter, aut recipiat sacramentum. Nam Christus non meruit efficaciter, vt omnes vocarentur congrue, aut Sacramentum reciperent, licet eius meritum ad hoc sufficiens esset: alioqui enim id omnibus contingeret, quia meritum Christi efficax non potest frustrari effectum. Neque etiam meruit, communiter loquendo, vt hic potius vocaretur quam alius, vocatione congrua & habitura effectum, vel huic potius quam illi Sacramentum applicaretur: sed meruit vt Deus prouideret omnibus de auxilijs sufficientibus, & de modo quo possent iustificari & saluari, siue per applicationem Sacramentorum, siue per proprios actus ex opere operantis, nisi staret per libertatem creaturarum, quibus salus propria & paruulorum commissa est. Quod autem Deus habeat seriem rerum & mediorum elegerit his aut illis profuturam, potius quam aliam, ad liberam Dei electionem, communiter rejiciendum est: non autem ad Christi merita de se indifferentia, nisi respectu eorum, pro quibus orauit specialiter, aut quibus antecedenter ad Dei electionem voluit sua merita efficacius applicari. Quod puto ipsum non fecisse respectu omnium saluandorum. Sed gratias quidem egit Patri de medijs congruis collatis iis omnibus quibus collata fuerunt, & pro iisdem merita sua obtulit. Pro alijs vero approbavit & voluit aeternam Patris electionem: atque pro gratijs quibuscumque, siue congruis, siue sufficientibus, conferendis aut collatis merita sua obtulit. At non eam differentiam primò ipse constituit: licet quibusdam siue dubio auxilia efficaciam precibus suis & meritis specialiter obtinuerit, & propter eorum prauiersionem Deus ab aeterno efficaciter illos iungere decreuerit: sicut multi sanctorum impetrant à Deo aliorum conuersionem & salutem.

44. Ad quartum Respondeo, quamuis, vt iam diximus, Christus non meruerit efficaciter vt omnes vocentur congrue, vel recipiant

Sacramenta: neque communiter vt hic potius quam alius: Cuicumque tamen datur vocatio congrua, vel Sacramenti applicatio, datur propter merita Christi: Licet comparatio, & electio huius potius quam alterius, non sit communiter ex Christi merito. Potest autem facile vnum sine alio cadere sub meritum. Nam v. g. si quis habens decem filios, bene de rege meruerit: poterit ex intuitu meritorum eius magnum ali-quod beneficium vni ex filijs dare: quia cuius electio huius, potius quam illius, fit ex mera regis voluntate. Sic ergo quod duorum paruulorum moribundorum vnus baptizetur, alter non: quod duorum peccatorum vnus conuertatur, alter non: quodque infans à baptizante suffocetur malitiose: non est ex Christi merito quoad illam comparationem, quâ parte inuoluit vnus derelictionem, aut quoad malitiam suffocantis: quæ etiam non sunt gratiarum beneficia, sed mala à Deo permessa. Verum causa illorum proxima est libertas creaturarum: remota verò Deus ab aeterno elegit, aut permisit illum ordinem rerum, in quo hæc omnia sub conditione futura præsciuit ratione prius quam eligeret, aut permittere decerneret. Sed non elegit aut permisit comparationem propter Christi merita, vt iam sæpe monuimus. Quod est tamen fauoris & gratiarum in huiusmodi electione, aut permissione rerum, respectu eorum quibus profunt ad salutem, potest ac debet Christi meritis tribui, propter Scripturæ & Tridentini testimonia supra relata. Quibus non satisfacit quod respondent aduersarij.

Li cet enim particule, in Christo, & per Christum, possint interdum aliter accipi, & in Scriptura locutiones similes aliter nonnunquam accipiuntur, quam pro causa meritoria: tamen cum possint loci citatis commodissime intelligi de causa meritoria, neque eam soleat Scriptura aliter explicare: & possint hæc facile Christi meritis tribui, sique conuenientius ipsius maiestati & ordini suavi diuinæ prouidentia: vt ipsis tribuantur, ac denique ea sit communissima Theologorum sententia post Tridentinum, cuius verba sess. 6. cap. 7. non possunt sine violentia aliter explicari, contentione magis, quam simplicis veritatis amantes esse mihi videntur, qui huius sententia refragantur.

Adde non modò posse Scripturam & Trident. ita non modò facileque intelligi: sed omnino debere. Nam negari non potest, quin loquatur Apostolus cap. 1. & 2. ad Ephes. de meritis Christi: id est esse repugnare Tridentino sess. 6. cap. 7. vbi Christum esse causam meritoriam nostræ iustificationis probat ex alijs locis capituli 2. ad Ephes. in margine citatis, ad quæ in textu planè alludit. Atqui Paulus non aliter ibi significat Christum nobis meruisse beneficia, quæ commemorat, nisi per illas particulas, in Christo, per Christum, per sanguinem, aut

Christus non meruit efficaciter vt omnes vocentur congrue, aut recipiant sacramenta. Item omnis vocatio datur per illius merita.

35.

46.

Probatu
efficaciter
ex Apolt
& ex Trid.

in sanguine Christi: & eodem modo dicit cap. 1. v. 8. Deum suos benedixisse in omni benedictione spirituali in cœlestibus in Christo: & speciatim de beneficio vocationis ait v. 11. In quo etiam & nos sorte vocati sumus. Ergo ne sit aquivocatio in verbis Pauli, & probatio Tridentini sit fundata in Scriptura incerta & obscura, debent hæc accipi eodem sensu: ac proinde dicendum vocationem, iuxta Paulum, dari propter merita Christi. Idem concilium Trident. sess. 6. cap. 3. loquitur expresse de merito passionis Christi, cui tribuit nostram iustificationem. Ac deinde coherentem loquendo, docet non modò ipsam iustificationem, sed & eius exordium, à Dei per Iesum Christum præueniente gratia, sumendum esse, hoc est, ab eius vocatione, sine ullis eorum meritis. Quare non sine causa Theologi sapientissimi supra citati censent contrarium esse erroneum, & non esse in Scholis audiendum.

47. Obijciæ contra responsum supra datum, ex eo facti Christum non esse causam electionis eorum omnium, qui ad gloriam efficaciter aliguntur. Quia electio dicitur comparationem, & derelictionem alterius. Christi autem merita non sunt causa cur alij derelinquantur. At hoc est contra Apostolum Ephes. 1. Elegit nos in ipso &c. Respondendo negando sequelam: quia vt Christus simpliciter dicatur causa electionis, sufficit quòd fuerit causa dilectionis erga electum, & beneficii ipsi collati: quamvis non sit causa vt alij derelinquantur, & non consequantur idem beneficium. Sic enim misericordia Dei dicitur esse causa beneficiorum, quæ Deus nobis confert præ alijs, atque ipsius salutis, & vitæ æternæ: quamvis non sit causa, cur alij damnentur.

A P P E N D I X.

De libro vitæ, & de reprobatione.

48. Liber vitæ quid sit?

ET hæcenus de prædestinatione; Nam quæ addit S. Thom. q. 24. de libro vitæ, sunt in textu facilia. Summa doctrinæ illius est. Primò, prædestinationem dici metaphoricè librum vitæ: quia sicut Scripturæ libri est signum eorum, quæ faciendæ sunt; ita Dei notitia, & memoria, quæ firmiter tenet se aliquos prædestinasse, est signum apud ipsum, eorum qui sunt perducendi ad vitam æternam: iuxta illud 2. Timoth. 2. Firmum fundamentum Dei stat, habens signiculum hoc: nouit Dominus qui sunt eius. Secundò, librum istum non respicere propriè vitam gloriæ, & finem supernaturalem, ita vt sit conscriptio quædam, siue notitia electorum ad vitam gloriæ æternæ, quia id, ad quod eliguntur aliquis, & conscribitur, habet rationem finis. Sicut miles non eligitur, aut conscribitur, vt armeretur, sed vt pugnet. Tertio, cum liber vitæ sit conscriptio ordinatorum in vitam æternam: & aliquis ad illam ordinetur ex duobus, scilicet

ex prædestinatione diuina; & ex gratia: quicumque enim gratiam habet, ex hoc ipso est dignus vita æterna: Secundum priorem ordinationem nemo potest deleri de libro vitæ: quia illa nunquam deficit. Secus verò secundum posteriorem: quia multi deficiunt à gratia per peccatum mortale. Priores sunt scripti simpliciter in libro vitæ: posteriores tantum secundum quid. Hæc D. Thom. de libro vitæ.

De reprobatione verò patet ex dictis, quid de illa nobis sentiendum sit. Nimirum Deum neminem reprobare, nisi consequenter post præuisionem mali status finalis. Causamq; reprobationis non esse Deum, sed negligentiam, vel malitiam hominum non obsequentium Dei voluntati, & intentioni saluandi omnes. Effectum denique reprobationis vnicum esse; nempe damnationem æternam in executione, communiter, & ordinariè loquendo. Nam extraordinariè, si Deus aliquem paulò ante mortem deserat in perpetuum, volens efficaciter illum pro peccatis præteritis æternæ morti addicere, nolisque amplius auxilium ad penitendum illi dare: sicut, iuxta multorum sententiam, Angelis peccatis dare noluit: vel si morte eum afficiat in vindictam peccati non remissi, ad cuius penitentiam non vult illum expectare, quo pacto erga Core, Dathan, & Abiron se gessisse videtur, quos viuos in infernum demersit: tunc talis desertio, & talis mors, est effectus reprobationis, id est, efficacis voluntatis, quæ Deus statuit illos damnare in vindictam priorum peccatorum. Illa verò tria, quæ dicuntur à quibusdam esse effectus reprobationis, nempe permissio peccati, obduratio, & perseverantia, aut mors in malo statu, sunt potius illius causæ, excepto casu extraordinario, de quo supra.

Porrò sicut prædestinationi respondet liber vitæ, ita dici potest reprobationi respondere metaphoricè librum mortis, id est, notitiam, & memoriam Dei, quæ firmiter retinet se aliquos propter peccatum finale addixisse morti æternæ. Licet enim D. Thom. q. 24. art. 1. ad 3. dicat, non esse consuetum conscribi eos, quæ repudiantur, sed qui eliguntur: idèque reprobationi non respondere librum mortis, sicut prædestinationi respondet liber vitæ, consuetum est tamen conscribi eos, qui ad mortem damnantur: certumque est habere Deum præscientiam indelebilem eorum omnium, qui pereunt, æquè ac habet eorum omnium, qui saluantur; & sicut ille vocatur liber vitæ metaphoricè; sic iste potest liber mortis appellari. Quo loquendi modo vtitur Ecclesia, quando in officio defunctorum sic canit: Liber scriptus proferetur, in quo totum continetur, vnde minus iudicetur. Quapropter librum mortis æquè ac librum vitæ admittunt multi è sanctis Patribus, vt Basil. in cap. 4. Isai. paulò ante medium. Nazianz. orat. 9. quæ est ad Iulianum tri-